

Rudolf Rasch

Muziek in de Republiek (Oude Versie)

Hoofdstuk Twaalf: De muziekcolleges: Documentatie

Deze tekst maakt deel uit van de oude versie van het project “Muziek in de Republiek”, die eerder online beschikbaar was onder de titel *Geschiedenis van de Muziek in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden*. Een nieuwe, geheel bijgewerkte versie is, met talrijke illustraties en op groot formaat, in boekvorm (380 bladzijden) beschikbaar als

Muziek in de Republiek: Muziek en maatschappij in de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden 1572-1795

Uitgeverij KVNMM, 2018.

ISBN 9789063752316

Zie: <https://www.kvnm.nl/nl/Webshop/Muziek-in-de-Republiek>

Voor literatuurverwijzingen zie de file “Literatuur”.

Verwijzingen naar deze tekst graag op de volgende manier:

Rudolf Rasch, Muziek in de Republiek (Oude Versie): Hoofdstuk Twaalf: De muziekcolleges: Documentatie
<https://muziekinderepubliek.sites.uu.nl/>

Voor opmerkingen, suggesties, aanvullingen en correcties: r.a.rasch@uu.nl

© Rudolf Rasch, Utrecht/Houten, 2018

10 december 2018

HOOFDSTUK TWAALF

DE MUZIEKCOLLEGES

12.1 Inleiding

12.2 Het Arnhemse en het Utrechtse stadsmuziekcollege

12.3 Andere stadsmuziekcolleges

12.4 Formele muziekcolleges

12.5 Informele muziekcolleges

12.1 Inleiding

De hiervolgende literatuur behandelt het muziekcollege in het algemeen en/of verschillende muziekcolleges tegelijk: Kalff 1926a; Swillens 1934; Vlam 1950.

12.2 Het Arnhemse en het Utrechtse stadsmuziekcollege

HET ARNHEMSE STADSMUZIEKCOLLEGE

Archiefmateriaal in Arnhem, Gemeente-Archief, Archief St. Caecilia: 1. Memorie- en resolutieboek 1741-1795; 3. Bijlagen bij nr. 1; 16-17 Wapenboeken 1773-1793; 20-23. Rekeningen 1677-1812. P = Praetor.

Leden (heren, amateurs; naar Minderhout 1997) 1605c: Johan van Golstein; Willem Sluysken; Andries Bussonet; Carl Vijgh tot Zoelen en Ubbergen; Rick Sluysken; Johan van Dans; Johan van de Poel; Cornelis van Zallandt; Johan Wemmers; Hendrik van Brienen; Wilhem Huygen.

1615c Laurens de Sille; Reinier Schrassert; Hendrik Sass; Hans Jacob Anshot; Johan Hendriks; Thomas van Bommel; Jacob van Wetten; Hendrik in den Ber; Paulus Bitter; Hendrik van Eck; 1615c-1630c Hendrik Versteegen.

1630c Johan Passius; Peter Forbes; Hendrik Brantsen; B. van Chous; Hendrik Berff; Wanner van Rijssen.

1660c-1680c Peter van den Wall P 1676; 1660c-1720c Jacob Coets P 1680, 1686, 1691, 1696, 1702, 1708, 1714, 1718.

1665c Gerard Boom; Petrus Curtenius; Engelbertus Curtenius; Emilis Coets; Johannes Versteegen; Johan Pelsers; Henricus Schaep; Rijckwinus Gaymans; Derk Coenen.

1665c-1670c Coenraad Steen; Johannes ter Hoeven; Raphaël Bochwijer; Hendrik de Bruin; Johannes de Voocht.

1670c Margaretha Muis; Ameldonk Coets; Jacobus Haganeus; Albert van Renes.

1670c-1684 Valerus Swaen P 1681; 1670c-1685 Jan van Oudenaerde P 1679; 1670c-1690c Henricus Coets; 1670c-1692 Helena Coets P 1677; 1670c-1706 Engelbert Engelen P 1683, 1689.

1672-1788 D.W.A. Brantsen P 1775.

1680 Gerhard Pleuris.

1682-1684 Maria Sibylla Merkes; 1682-1692 Johan Huyghens P 1684, 1690; 1682-1705c Gisbert van Schevichaven P 1682, 1687, 1699; 1682-1784 Cornelis van Eijck; 1682-1785 Dirk Merkes.

1683-1693 Maria Han P 1685.

1684 Everhard Steen.

1685c JOHAN SNEP.

1691-1695c Everhard Tulleken P 1694; 1691-1700c Reinier van Ommeren P 1692; 1691-1714 Peter van Schevichaven P 1697, 1704; 1691-1716 Otto van Heynsbergen P 1695, 1701, 1710; 1691-1717 Jacob van Schevichaven P 1693, 1700, 1710.

1692-1695c Everhard van Harn.

1696 Pieter van Broechuisen; 1696-1698 Albert Goris; 1696-1700c Wilhelm Backer; H. Temminck; Gerhard Coets P 1698.

1701-1730c Lambert van Eck P 1706, 1715, 1726; 1701-1733 Gerhard Lemmingh P 1703, 1712, 1723; 1701-1744 Jan Christoffel Tulleken P 1705, 1721, 1734.

1705-1751 Gerhard Pronck P 1708, 1717, 1724, 1736.

1707-1708 W. Vermeer; 1707-1730c Peter van Hamel P 1717, 1728.

1708-1742 Willem Klerck P 1711, 1732, 1738.

1710-1724 Dirk (Theodorus) Tulleken P 1713.

1713-1720c Mathias van Elverigh alias de Haes.

1714-1726 Johan Michiel Bock P 1719.

1720-1724 Zeger Nicolaas; 1720-1727c Gerhard Umbgrove P 1723.

1723-1725c Arnold Pronck.

1727-1744 Jan Reynder Pronck P 1727, 1742.

1728 N.E. Furnier; 1728-1735c Anthony van der Horst; 1728-1735c Johan Vijgh tot de Snor P 1728.

1730-1735c Johan Coenraad van Hasselt P 1732.

1732-1733c Lucas Dekker; 1732-1735 Johan Wolfgang Frederik Bonneken; 1732-1755c Gijsbert Weijer Engelbertszoon P 1735, 1744, 1750; 1732-1781 Johan Coenraad Copes van Hasselt P 1733, 1740, 1748, 1759.

1733-1734 J. van Sweden; 1733-1735 C. Melsert; 1733-1738 Hendrik Peter Wijnen.

1734-1789 Gijsbert Tulleken (-1789) P 1739, 1746, 1752, 1761, 1771.

1735-1736 G. van Brien.

1737-1755 Peter Walraven Engelbertszoon P 1741.

1738-1783 Hendrik Willem van Ruyven P 1743, 1754, 1763.

1739-1754 Johan Theodorus van Eck P 1745; 1739-1755 Engelvert van Eck P 1747.

1740-1741 Bernhard Hendrik Cremer; 1740-1744 C.A.H. de la Lane de Duthay; 1740-1758 Cornelis van Eck P 1753; 1740-1758 Joachim van Eck P 1751; 1740-1761 Adriaan Bouricius P 1749.

1741-1654 J.B. Wentholt P 1747, 1748, 1749.

1742-1755 Willem Engelen; 1742-1759 Coenraad Jan baron van Zuylen van Nieveelt P 1755.

1743-1748 J.W.A. van Wijnbergen; 1743-1758 F.H. van Dedem.

1746-1764 G. Gualtheri P 1756, 1758.

1749-1774 C.L. Kerksteen.

1750-1754 J.C. van der Borch.

1752-1788 G. Pronck P 1758, 1766, 1772, 1786.

1754-1768 W.H. van Hasselt P 1761; 1754-1771 H.J. Schomaker P 1762.

1755-1756 A. van Bommel; 1755-1760 E.J. Amon; 1755-1786 Gerhard Brantsen P 1764, 1775; 1755-1794 Arnold Gaymans P 1766, 1777.

1756-? J.W.F. van Welderen; 1756-1762 G. Umbgrove.

1758-1760 Laurentius Vermeulen.

1759-1763 Willem ten Haagh; 1759-1782 Jan Hanning van der Hop P 1768, 1778.

1760-1763 A.J. baron van Torck bvan Voorschoten; 1760-1763 J.A. van Berchum; 1760-1765, 1780c Jacob C. Copes van Hasselt P 1785, 1790.

1761-1764 Frans Willem van der Steen; 1761-1776 Johan op ten Noort P 1770.

1762-1767 H.D. baron van Lynden tot Onsteijn; 1762-1783 Hendrik Brantsen; 1762-1783 D.W. Brantsen P 1774, 1783; 1762-1784 S. van Cruchten.

1766-1768 N. van Hamel; 1766-1785 O. Otters P 1779; 1766-1788 J.G.J. van Hasselt; 1766-1788 Rutger Tulleken P 1777.

1768-? Jan Everwijn Tulleken P 1781, 1792.

1770-1773 W.A. baron Schimmelpenninck van der Oye.

1772-1780 L.D.W.C. baron van Tengnagel; 1772-1795 A.J. Houck P 1784, 1794.

1775-1780 G.C. baron van Spaan.

1777-? H.H. Gaymans P 1786; 1777-1780 Evert Jacob Brantsen; 1777-1781 Willem Engelen; 1777-1784

Willem Reinier Brantsen.

1778-1786 Jab Carel baron van Eck tot Vierakker (1757-1836); 1778-1788 Gerhard Ditmar Schimmelpenninck van der Oye P 1787.

1781-1794 A.A. Gaymans P 1788.

1784-? Derk Gaymans P 1791.

1785-? Hendrik Jan van Hemessen P 1793; 1785-1788 J. Pronck.

1788 Johann Brantsen; 1788-? H.A. Rappard.

1790 Roeland Jan Bouricius; 1790-? N.H. Schrassert; 1790-? G. Tulleken; 1790-1791 D.L. baron van Brakell tot den Brakell; 1790-1794 F.G. baron van Brakell tot den Brakell.

1791 N.W. Ardesch.

1792 H.W.A. Vermeer; S. baron van Lynden; Jan Frans Eytelwein.

1793 J.A. Bouricius; 1793-1795 J.T. van den Steen (-1795).

1794 C.W. Wijborg.

Musici (naar Minderhout 1997): Organisten Grote Kerk: 1598-1636 Johan Morlet; 1636-1640 JACOBUS VAN NOORDT; 1640-1661 Nicolaas Steenwijk; 1661-1665 DIRK SCHOLL; 1665-1674 GIJSBERT STEENWICK; 1674-1675 Hans Wilhem Pleuris; 1675-1698 Louis des Milleville; 1698-1699 Johann Gottfried Richter; 1698-1699 Peter Brouwer; 1705? Willem des Milleville; 1706-1718 AENEAS EGBERTUS VELDCAMPS; 1718-1720 Jean Petit 1750-1764 MICHAËL ERNESTUS HEINSIUS 1764-1770 J.P. GLASER; 1770-1821 Frederik van der Dussen.

Organisten Sint-Janskerk: 1707-1709 Dominicus Albrici; 1709-1720 Louis des Milleville; 1720-1734 Bernardus Breunissen; 1734-1755 Anthony van Raay; 1755-1757 GERARDUS VOS; 1770-1784 Frans Lodewijk Loos.

Verdere organisten: 1665c Georg Berff (Deventer); 1665c-1670c Arnoldus Labaer (Deventer); 1745c Derk de Rooy (?); 1760c Georg Kreibe (Lutherse Kerk); 1765c Schubler (?).

Musici: 1718-1767 Sigismund Loth; 1739-1757 Coenraad Slothauer; 1739-1767 Fiertman; 1743-1755 GERARDUS VOS; 1757 Frederick; 1758c N. Reinders; 1766c Rheul; 1770c Johannes Reychenbach (trompet); 1778-1780 Bax (zoon van de dansmeester); 1781-1787 De Jong (fluit); 1781-1793 Muis.

Dansmeester: 1766-1790- Johan Bax.

Staats Evers 1874 (Voornamelijk in de vorm van een kroniek, tevens met reglementen, ledenlijst, repertoire, financiële gegevens, enz.); Heye 1874-1881 (Uittreksel uit Staats 1874.); Van Westhrene 1916.

HET UTRECHTSE STADSMUZIEKCOLLEGE

Archiefmateriaal in Utrecht, Archief, Arch. nr. 117: 3. Reglementen, namen, muziekinstrumenten, muziekboeken 1628-1808; 5. Resoluties 1765-1814. D = Decanus.

Leden (heren, amateurs, naar Barents-Vermeer 1998) 1631: Godaert van Dael (-1661) D 1631, 1635, 1637, 1653; Willem Bom, heer van Cranenburg (-1649) D 1639, 1649; Gaspar van der Borch, heer van Velthuysen; Jan Lubbertszoon de Cleef; Johan van der Nijpoort (-1662) D 1636; Frederik de Renesse de Baer, heer van Malle D 1633; Louis de Renesse de Baer (-1640), heer van Rijnenburg; Johan Godschalk van Schurman(-1664); Isaac Tentenier D 1634; Jacob van Volberghen.

1632 Gisbert van Hardenbroek (-1653/4).

1633 Jacobus [van] Sijpenes (-1667) D 1643.

1634 Guilielmus van Milanen (-1637); Gerard van der Nijpoort (1600c-1683) D 1667, 1668; Abraham Ormea, heer van Batestein D 1638, 1664.

1637: Gerardus Sem D 1642.

1638: Johannes Vivien D 1641, 1650, 1663.

1639: Philippus Reynegom; Jan van Vianen van Jaersvelt, D 1640, 1652.

1640: Cornelis Lockhorst, heer van de Lier en Alkemade D 1647.

1641-1666: Willem Moreelse (zoon van de schilder Paulus Moreelse [1571-1638]) D 1648, 1651.

- 1642: Henricus van Lindt D 1644.
1644: Johan van der Haer D 1646, 1654.
1651: Willem van der Muelen, heer van Blijenburg (1631-1690).
1653: Hendrik van der Poort D 1655.
1655: Antony van Honthorst, heer van Muyswinckel (zoon van de schilder Gerard van Honthorst; -1700) D 1656; Richard van Honthorst (zoon van de schilder) D 1657.
1656: Anthonius van der Nijpoort, heer van Hogelanden (1635-1710) D 1659; Willem van Renesse van Baer, heer van Rijnenburg (1635c-1663) D 1660; Claes Schodt D 1658.
1657: Petrus van Wassenaer (-1688) D 1661.
1658: Everard Booth, heer van Mijdrecht (1638-1714) D 1662, 1679; Willem Booth (1642-1717) D 1665, 1666; Jean-Pierre Vivien, heer van Mulliers.
1667: Hendrik Copes (-1722) D 1669.
1668: Esechiel van Domburgh (-1673).
1669: Robbertus van Loy D 1671; Johan Andrieszoon van Panhuys (-1682) D 1670.
1671: Johan de Leeuw D 1688, 1689.
1672: Jan Gijpkens.
1679: Ambrosius Bosschaert (-1679) D 1686, 1687; Cornelis van Domburgh D 1679; Everard Drakenborch (-1722) D 1697, 1698, 1707, 1716, 1721; Laurens van den Eynden (-1708); Adriaen Gentman (-1726); Johan Provoost D 1684; Cornelis van Roijen (1646-1704) D 1682, 1683; Huibert van Velthuysen (-1710); Paulus Voet van Winssen (-1720) D 1681, 1685, 1703, 1704.
1680: Joseph Hoeufft, heer van Lunenburg (-1700) D 1691, 1692; Emanuel van Montfoort; Gerrit Noest (-1700); Willem van Poelwijck (-1693); Arent van der Schuere.
1686: Willem van der Muelen, heer van Oudbroekhuizen enz. (1658-1739) D 1717-1721; Diederik van Velthuysen, heer van Heemstede (1651-1716) D 1695, 1696.
1687: Johan Munnicks (1652-1711).
1688: Steven van Bastianus van Arkel; Diederik Borre van Amerongen, heer van Sandenburg (-1703) D 1693, 1694; Jonathan van Luchtenburg (-1707); Willem van Nassau Zuylensteyn (1649-1708); Cornelis Verbrocht; Johan van Weede (1658-1724); Johan Barchman Wuijters (-1708) D 1699, 1700; Frederik Adriaan van Reede, heer van Renswoude (1659-1738).
1690: Leonard de Casembroot, heer van Reinstein (1660-1719); Antony de Ruever (1671-1735).
1691: Diederik Hoeufft, heer van Fontaine-Pereuse (1648-1719) D 1705, 1706; Pieter Godard van Rossem, heer van Hardenbroek (-1732).
1692: S. Becker.
1693: Rochus van der Does (-1707); Pieter Haack de Jongh (-1721); Diderik Heerman, heer van Zuidwijk (1671-1712); M. van Lockhorst; Lodewijk Adriaan van Nassau Odijk (1670-1742); Jacob Noirot; Reinoud Gerard van Tuyll van Serooskerken, heer van Zuilen (1677-1729).
1694: Louis de Casembroot; Jean Hubert de Hartig; Hendrik Huyssen (-1724); Diederik Mode (-1710).
1695: Johan Frederik van Beeck; BENEDICTUS À SANCTO JOSEPHO; G. Braem; M. Geraerds; Isaac Kock baron Cronström (1661-1751); Joan de Mares, heer van Grote en Kleine Koppel en Maarschalkerweerd; Jan Carel van der Muelen, heer van Bleijenburg (1672-1738); Frederik Christiaan van Reede, heer van Amerongen, tweede graaf van Athlone (1668-1719); Johan Gijsbert Ruysch (-1704); Maximiliaan Schade (1646-); Johan Schagen (-1730); Isaac Ubings (-1753); , Gijsbert Voet van Winssen D 1722, 1723, 1724.
1697: Gideon Hoeufft (1652-1710).
1703: Diederik van Romondt (1676-1737).
1709: Frederik van Nassau Zuylensteyn (1684-1738).
1721: Willem van Baerle (-1756) D 1726, 1727, 1737, 1746; Jan Baptist Bloys van Treslong D 1725, 1726; Coenraad Borre van Amerongen (1690-1724), heer van Bergestein; Cornelis van Maseijs; Gijsbert Franco de Milan Visconti, heer van Hinderstein (-1780); Willem Carel van der Muelen, heer van Blijenburg (1700-1746) D 1731, 1738; Johan du Quesne (-1742); Carel van Spangen, heer van Uijternesse; Cornelis Everard Voet van Winssen (-1743) D 1733, 1742; Eduard van Voorst (-1741) D 1728, 1729, 1739.

- 1722: Justinus de Beyer, heer van de Kinkelenburg (Bemmel; 1705-1772); Sweer Boldewijn Gruijs; T. [=Nicolaas?] Hartsoecker.
- 1724: Gerard Kaldenbach (-1750) D 1741, 1749; Justus Ormea, heer van Zevenhoven (-1770) D 1732.
- 1725: Michiel Wiltschut Eliaszoon (1699-1731).
- 1726: Joseph Elias van der Muelen, heer van Dennenburg (1707-1781) D 1734.
- 1728: Jean-Louis Casembroot, heer van Rijnestein en Willige Langerak (1709-1777) D 1735; Johan Haeften (-1748).
- 1729: Jan Sadelijn, heer van Voorn (-1739).
- 1730: David Cocq.
- 1731: Andreas Abbema, heer van Woudenberg en Lichtenberg (1683-1752); Jan Leonard van Ewijck, heer van den Engh en Themaat (1708-1760).
- 1732: Godfried Sellius.
- 1734-1771: Jan Hendrik van der Does (-1779) D 1740, 1748, 1753, 1761.
- 1735: Jan Jacob de Geer, heer van Rijnhuysen (1714-1781); Thomas Hope; Herman de Ruever D 1744.
- 1736: Everard van Harscamp (1714-1775) D 1743; Paul Engelbert Martens (1713-1780) D 1747; Johan Frederik Reitz (1695-1778) D 1745, 1752, 1757.
- 1738: Alexander Hendrik van der Capellen, heer van Schalkwijk (1699-1740).
- 1739: J.H. Bosschaert; Arnoud Loten (1719-1801).
- 1740: Hercules van Hoornbeek (1710-??) D 1751, 1756, 1759.
- 1741: Gerard Muysen (-1757); Jan Wijnand de Ruever (1717-1799).
- 1742: Carel Daniels (-1801) D 1755; Jan Carel van der Muelen, heer van Maarssenbroek (1718-1810c).
- 1743: Jacobus Gobius (1721-1765).
- 1746: Abraham Cornelis de Braconnier (-1786).
- 1747: Jan Arnoud Reitz; Jan Frederik van Senden D 1763, 1769.
- 1748: Abraham de Bucquoy (-1787?) secretaris 1755-1787?; Anthony Kerkhof (-1759).
- 1749: Jan Willem van Hoogstraten, heer van Hei- en Boeicop (1722-1770); Jacobus Pous.
- 1750: Philippus Leonard van Westrhenen, heer van Sterkenburg (1715-1653).
- 1751: Johan Frederik Roëll (1730-1782) D 1758.
- 1752: Carel Balthazer Wieling (1728-1796) D 1760.
- 1754: Jan Willem van Musschenbroek (-1807).
- 1755: Egbertus Theodorus Roosmale (-1792); Hendrik van Utenhove, heer van Amelisweerd (1715-1767) D 1762; -1777 Johan Burman, heer van Zandbergen D 1767.
- 1756: Gerrit Jan Sichterman (-1796); Daniel Cornelis van der Capellen, heer van Schalkwijk en Mijdrecht (-1800); Gerlach Theodorus van der Capellen, heer van Schonauwen (1734-1805); Justus Godin, heer van Papendorp (-1775); -1769 Adrianus Assenborgh (-1794) D 1765.
- 1760: Cornelis van Ewijck (1739-1816); Godart van Schuler (1731-) D 1766, 1771.
- 1762: Jan Willem Barchman Wuijters, (-1791) D 1768; Justus Lufneu (1740c-1824) D 1770.
- 1764-1769: Pieter Cornelis 't Lam (-1776).
- 1765: Daniël Cornelis de Leeuw (1747-1834) D 1772; Diederik Jacob van Reede, heer van Nijeveld (-1797); Maurits Carel van Utenhove, heer van Bottestein (1747-1780); -1770 D. Costerus; -1770 Jan van der Hulst (-1787).
- 1766: Balthasar Elias Abbema, (1739-1805); Everardus Dudok; Adriaan Willem van Reede (1744-1838); Frederik Christiaan Reinhard van Reede, heer van Amerongen, vijfde graaf van Athlone (1743-1808); -1768 Lodewijk Theodoor II Nassau La Lecq Ouwerkerk (1741-1795).
- 1767: Johan Hendrik van Isendoor à Blois, heer van de Cannenburgh; Thomas Johnson; T. graaf Rzewski; M.S. Singendonck, heer van Sandenburg; Diederik Jacob van Tuyll van Serooskerken, heer van Zuilen (1707-1776); Willem René van Tuyll van Serooskerken, heer van Zuilen (1743-1839) D 1775; -1771, 1775 JACOB HENDRIK DE RIDDER, heer van Almkerk.
- 1768: Benjamin van den Boetzelaer, heer van Langerak (1742-1807); Jan Bouman Boddens (-1796); Johan Adolph van Hardenbroek tot Hardenbroek, heer van Lokhorst (1721-1791); Pieter Maret (1742-1826) D 1777; Adolph Hendrik van Rechteren, heer van Deil (1738-1793); Ferdinand Wttewaal, heer van Stoetwegen (1733-

1803); -1770 Johan F. Van Oorschot; -1771 Kaspar Burman; -1771 Zeger Theodorus Burman; -1771 Hendrik Frederik Richard Lijnslager, heer van Doorn; -1771 François Straalman.

1769: Adriaan Cornelis de Back; Jacob Arent de Perponcher Sedlinitzschky D 1778; Lieve Martinus Isaac van Reede van Oudshoorn; C. van Schreuder; Johannes Matthijs Swemmelaar, heer van Walenberg (1715-1771).

1770: Willem Hendrik van Utenhove, heer van Heemstede (1752-1784).

1771: Jacob Daniël Meinertshagen.

1772: Robert Jasper van der Capellen, heer van de Marsch (1743-1814); Paulus Hendrik Justus van Hangest d'Ivoy (1742-1831); G. Pels Leusden.

1773: Pieter Theodorus Kien; Philips Ram (1735-1817); Balthasar Constantijn Smissaert (1737-1784); Gerard Arnoud Taets van Amerongen, heer van Schalkwijk (1754-1823) D 1780; Jacob des Tombe (1725-1799) D 1779; -1788 Paul Engelbert Voet van Winssen.

1774: Jan Jacob de Geer, heer van Rynhuysen (1750-1819); Vincent Maximiliaan van Tuyll van Serooskerken, heer van Koelhorst (1747-1794) D 1774.

1778: Johan Jacob Woertman (1753-1809) D 1784.

1779: Barthold de Geer, heer van Jutphaas en Plettenburg (1761-1838); Willem Carel Pieter de Geer, heer van Oudegein (1759-1831); Melchior Toussaint; -1788: Ph. Kuvel.

1781: Thomas Russell D 1786, 1787.

1783: Johan Cornelis van Romondt.

1786-1788: Johan Pieter Coenraad Hendrik van Renesse van Wilp, heer van Vliet (1735-1818); -1787 OTTO DIRK GORDON; -1790 Albertus Gerhardus Smith (1765c-1847), Secr 1787 D 1788.

1787: Simon Jan Baptist Barchman Wuijters jr. (1758-1794) D 1790; James Quirijn van Goens (1752-1814) D 1789; Jacob Lydias de Joncheere (1760-1838); Pieter Hieronymus van Westrhenen, heer van Themaat (1768-1845); -1788 A. de Nijs; -1788 Peter Philip Jurriaan Quint Ondaatje; -1788 J.G. van de Polder; -1788 Jan Carel Pronckert; -1788 Gerardus Antoni Visscher; -1790 Pieter Matthijs Nielen (zoon van de musicus GERARDUS NIELEN; 1745-1789); -1790 Paulus Rudolf Stoltz (-1809).

1788: Jacob van der Dussen; Willem Arnoud Leyssius (1769-1796); Cornelis Jan van Nellesteyn, heer van Nieuw-Broekhuizen (1759-1832); Willem van der Pauw, Adj.S. 1776, S 1788-1793; Frederik Willem van Reede, heer van Amerongen, zesde graaf van Athlone (1766-1810); Johan Gerard Swellengrebel (1766-1854) D 1791.

1789: Jean-Charles Bentinck (1763-1833) D 1792; -1794 F.J.C. Roelands; -1795 Willem Jan van der Does (-1812); A.J.P. de Perponcher; J. de Rovère van Breugel; Hendrik Constans Swellengrebel (1763-1822); Jan Anthony Taets van Amerongen, heer van Woudenberg (1769-1838) D 1793.

1790: Frederik Gijsbert Feith (-1808) D 1794; K. Reijgers; Jan Diederik van Tuyll van Serooskerken, heer van Hees en Leende; -1794: Louis Lucas Bols,.

1791: Cornelis Gerard Barchman Wuijters, heer van Vliet (1759-1835); Volker Rudolf Bentinck, heer van Schoonheten (1738-1820); Nicolaas Adriaan van Bronckhorst; Gijsbert Carel Duco van Hardenbroek, heer van Hardenbroek (1769-1851); Hendrik Jacob Kraanepoel; Willem Emmerij de Perponcher, heer van Wolfaartsdijk (1741-1819); Pieter Samuel Roëll; Otto van Romondt (1770-1837); Johannes Theodorus Rossijn (1745c-1817); Maximiliaan Louis van Utenhove, heer van Bottestein (1772-1864).

1792: Lubertus van Beusechem, heer van Harmelen (-1812); Philip Jacob de Beyer (1776-1835); Adriaan Jacob van Dielen (1772-1812); Matthias van Geuns (1735-1817); L. van Schrautenbach; Jacob Maurits Carel Utenhove, heer van Heemstede (1773-1836).

1793: Pieter Jacob de Bye (1766-1836); Unico Wilhelm Teutonicus Cazius (1766-1832).

1794: Jacob Lodewijk van Outhoorn.

Beroepsmusici (naar Barents-Vermeer 1998; gegevens onvolledig): Basso-continuo-speler: 1627-1636 ALEWIJN PIETERSZOOM DE VOIS (organist); 1644-1655 ANDRIES MICHIELSZ (organist); 1658-1661 Hendrik van Marle (organist); 1662-1675 Dirk van Nieuwenhuysen (organist); 1678 David van Slechtenhorst; 1679-1706 Johan Carel Valbeek; 1707, 1713-1722 Jacobus Han; 1709-1712 GERARDUS HAN; 1723-1733 Johan

Han; 1735-1738 Rutger ten Hengel; 1739-1778 JOHANN PHILIPP ALBRECHT FISCHER; 1779-1795- FREDERIK NIEUWENHUYZEN.

Phonascus: -1768 GERARDUS NIELEN; 1770-1784 Johan de Gorgij; 1784-1795- Frederik Nieuwenhuyzen.
Stadstrompers: zie het overzicht achter §7.4.

Muziekmeesters: 1700c Anthonie van Outgarden, Jean-François Bain; 1711 François Dahuron; 1728 Petit.

Eerste violist: 1768 Georg Christoph Hempel, 1768-1770 GAETANO FRANCESCHINI; 1770-1772 GIOVANNI FRANCISCONI; 1772-1775 C. FRANZ KERNTL; 1775-1779 Nicolas Ximénez; 1779-1786 THEODORUS ALBERTUS BERCKENHOFF; 1786-1790 PIETER DAHMEN; 1790-1791 Kreutzer [=? ADAM KREUSSER]; 1792-1795- Pierre-Henri Cournon (Berlijn 1770c-1828 Utrecht).

Extra musici opening muziekzaal Mariaplaats 1766: CAREL VERMEULEN; Audroin; ** Chalon; FRANCESCO PASQUALE RICCI.

Verdere musici: ?-1776 Oswald Winter (hoorn); Friederich Hühlein (hoorn); 1768-1784 Wonder (altviool, klarinet, trompet, waldhoorn), -1774 Mutzenheim (zelfde instrumenten); -1769 Mongeri (zang); -? Mattheus de Sart (zang); -? Vader (Franz Anton) en zoon (J.) Ernst (viool)

1769-1770 FRANCISCUS BRUNST (klavier); -? Fabri (harp)

1771-? Moritz (fagot)

1772- Johann Peter Kaulbach (fagot)

1774-? Pieter Soeterik (hobo, bas, altviool)

1775c-? Johann Michael Kirchner (viool)

1776 Bender (hoorn); -1787 AUGUST WILHELM FRANZ MATTERN (cello)

1783-? J. ten Bookum

1787-1789 JOHAN ARNOLD DAHMEN

1790-1791 Alfse (bas); 1790-1795 Stumpff (viool); 1790-1795 Kimmerling (cello) 1790-? L.J. SCHULZ

1791-? Kreutzer (cello); 1791-1795 Koopman (klarinet)

1793-1811 Johann Wilhelm Gottfried Hencke (cello); 1793-1795 Ehinger (viool)

Van Riemsdijk 1881 (Het klassieke werk over het Utrechtse stadsmuziekcollege.); Du Saar 1942, 1944 (Over het reglement van 1755); Barents-Vermeer 1999, 2001.

12.3 Andere stadsmuziekcolleges

ALKMAAR

Alkmaar, Stadsarch. 1852 bevat een rekest van Cornelis Warmenhuisen de Keen, Cornelis de Boer en Jan Walraven ('oeconomisten' van het college) aan de burgemeesters om bij te dragen in de kosten van de reparatie van de vloer van de muziekzaal, vermoedelijk uit 1793.

Vlam 1950; *Bouwstenen 1* (1965), pp. 19-24. Met dank aan Jurjen Vis (Amsterdam).

BREDA

[Schipper 1995, pp. 22-23 (gegevens over het muziekcollege vermoedelijk rechtstreeks uit de zogenaamde Acte Magistraal van Breda).]

DELFT

Bouwstenen 2 (1971), pp. 67-68; Thijsse 1980; Van der Werf 1982.

DEVENTER

Archiefmateriaal Deventer, Athenaeumbibliotheek (Hs. Dv oct. 53 KL: Album Amicorum en Wetten en Ordinantiën).

Leden (naar het Album Amicorum): Jacobus Revius, Casparus Sibelius, Jodocus Ekelius (predikanten te Deventer), Joannes Michaelis (predikant Vaassen), Jodocus Ekelius, Charles Hornaert (rector Latijnse school te Deventer), LUCAS VAN LENNINCK, JOHANNES FREUDENBERG (1667 opnieuw), Joannes Henricus Goddaeus, Petrus van Lenninck, Matthijs van Niel, 1646 Johannes Wentholt, Lubbertus Revius, Arnolt Engelen, 1647 Johannes de Wilde, 1650 Christiaan Straetman, 1652 Georgius Jordens, 1653 Henricus ter Borch, 1654 Goswinus Hogers, Joannes Hogers, Frans Moselage, 1667 Herbert Strentsen, 1668 Johannes Scharff, Absalom Malecoot, Stephanus van Rhenen, Lambert van Niel, 1670 Egbert te Welberg. 1676 Henrick van Duren, Damian van Duren, Joan de Wilde, GEORG BERFF; daarna: Jan Nilant, Theodorus Holtius, Jacob Tichler, Henricus Wolfz, Abraham van Suchtelen; 1690 Joan Tichler, Gerhard Tichler.

Beyerman 1837; Van Slee 1926; Van Westhrene 1925-1926; Dubbe 1961; *Bouwstenen* 1 1965, pp. 55-58 (Leges Collegii musici 1631, 1676).

DORDRECHT

Dordrecht, Stadsarchief, 3, nr. 946, p. 56v (15.1.1643).

Leden (midden 17de eeuw): Cornelia van Blankenburg, Anna van Blocklandt 9later vrouw van Cornelis Boey, de psalmdichter), Anna Colora, Maria van Hesel, Jan de Witt, Cornelis de Witt. <<< dit alles controleren << want niet zeker dat zij in het college participeerden

Kalff 1926 pp. 199-201; Lingbeek 1984, p. 222.

GRONINGEN

Archiefmateriaal in Groningen Gemeente-Archief (w.o. reglement, twee ontvangstboeken [Reg. Feith 231, 232, 233?]).

Ondertekenaars wetten 1683: Jacob Abschein; Cornelis van Alten, Wijbrant Amsing, Jacob Andols, H.T. de Baer, Gerhardus Banings, Joan Basse, Benger, A. Bloimert, A. Camerarius, Carolus Carolinus, J. Carolinus, Christophori, Draper, G.E. Edingh, Joh. Eitsen, Jan Elama, P. Elting, H. Emmen, W. Emmius, Jac. Fenonig, B. Gerlacus, R.B. Gockinga, H. Gruijs, Jan Frederik van Halmael, Petrus Havingha, F. Haarman, Chris Hoffer, W. Hoppinck, J. Hovenken, Joh. Joachim, Jonghbloet, J.H. Junius, W.C. Kaps, Kniphuisen, J. Kock, Baroldus Kooise, Korff, Johann Kuess, H. Lant, H. Leick, A. van Loener, B. van Loon, W. Mann, Meijknecht, M. Meynardi, H. Meynardts, F. Moltmaker, Müller, Nanning, van Petten, Bernardus Pombergh, Wicher Pott, Quintus, Nicolas Rapel, A. Reichse, Rengers, G. Robers, J. Robers, C. Rotgers, R. Rotgers, P. Schaffer, G. Schaker, H. Scherf, G. Sichers, G. Sichterman, Dr. Sijbran, G. Sijlman, W. Sijssen, L. Smios, W. Spandaw, Spanheim, J. Sterrenberg, Daniel Tervure, D. Tiassens, G. Tino, J. Trip, J. Trommius, Veelcker, W. Verrippes, B. Wiarda, L. Werumeo, J.H. Wiches, H.L. Wichers, L. Wijcher, Joan Wilcken, A. Wildt, R. ten Winkel, J.B. Wolfson, Zanghind.

Ondertekenaars wetten 1693: G. Alting, A. Blencke, A. Breichle, J.G. Cloot, F. Israels, P. Mann, H. Robers, P. Schaker, S. Sighers, L. Sijghers, Wich. Vermeer, G. Wichersma.

Ondertekenaars wetten 1708: M.H. Appius, Beckering, Berghuijs, N.van Bolhuis, Brooke, P.A. Brunet, Cha. Bucke, H.G. van Bulderen, H. Canter, I.J. Clant, Clemery, Jo. Clephan, P. de Cock, Ja. Cope, Costbroek, Cranssen, Samuel Cuidener, Arch. Duff, Henricus Dulegnoy, J. Ehard, J. Emmen, A. van Gasseler, P. Geertsema, J. v. Gessler, A. Grashof, J. Helmolt, J. Henninga, J. Hoisingh, Herm. Christ. Hoiting, G. Hoorn, A. van Iddekinge, P. van Iddekinge, Ph. Ippius, I.H. Keiser, Robert Kerr, R. Knock, E. Lewe, B. Lijshart, H.W. Lippius, W. van Manneel, Middleton, E. Muller, P. Muntinghe, H.B. Nannens, Danvers Osborn, B.J. Owing,

van de Put, Pat. Ros, William Rosse, J. Schwartz, T. Seeratt, O. Sickinghe, W. Southoett, Jacob Swarte, R. Talbot, H.R. Trip, Valike, A.P. Veltman, ten Voor, G.W. Wanevecht, Hugh Warrender, R. Wichelhauser, S. Wijchgel, Wijshart, P. Wildervanck, A. Willems, Herman Wolthers.

Verdere leden:

Feith 1865; Spellers 1874-1881; Kalff 1926, pp. 199-201.

'S-HERTOGENBOSCH

[Met dank aan A. Vos ('s-Hertogenbosch).]

HOORN

Archiefmateriaal Haarlem, Rijksarchief, notaris Barend Hofmeester 2256, fol. 189.

Leden 1684: Cornelis van Neck, Lucas Teelinck, Johannes ten Tije, Claes Cos, Johannes Visscher, Cornelis van Schaack, Israel Swave, Jesaias Cos, Claes Compostel.

Merens 1940; Vlam 1950.

KAMPEN

Van der Kleij & Zwart 1995.

LEEWARDEN

Visscher 1925; De Jong 1960; Breuker 1982ab; Algra 1987.

MIDDELBURG

Bouwsteenen 2 (1874), pp. 127-128 (Heije); Scherft 1984, pp. 11-18. [Met dank aan Albert Clement].

NIJMEGEN

Van Schevichaven 1901, pp. 110-125: 'De toonkunst te Nijmegen'; Rogge 1902 (Uittreksel uit Van Schevichaven 1901).

ZIERIKZEE

[Met dank aan Sander den Haan (Zierikzee).]

ZUTPHEN

Leden: Marcellus Franckheim (rector Latijnse school), Hendrik Umbgrove, Micheas Agave (leraren aan dezelfde school), Bertholdus Wentholt (predikant Brummen), Johan van Hagen (rentmeester).

Doornink-Hoogenraad 1963 (Over Godfried Oldenraet).

12.4 Formele muziekcolleges

AMERSFOORT

Pamflet Knuttel 17816 *Remarques op een gedeelte der drie predikatiën 1747*

J. van der Leeuw, *Het gesticht de Armen de Poth te Amersfoort* (Amersfoort 1898).

BERGEN-OP-ZOOM

Archiefmateriaal DHara, Nassause Domeinraad, Archief Commissie van Breda, Notulen en Domeinrekeningen Markiezaat Bergen-op-Zoom.

Levelt 1936.

BREDA

Brosterhuisen aan Huygens, 8 november 1646 (ed. Worp, dl. 4, nr. 4481, p. 361).

DEN HAAG 1: HACQUART-BLANKENBURG

Bronnen: Huygens aan Johan Maurits van Nassau, 2 oktober 1679 (Editie Worp, nr. 7137); DHga, NA 1332, fol. 80 (betreffende 1692); Jonckbloet&Land 1883, pp. ccxxii (betreffende 1693).

DEN HAAG 2: 1715

Scheurleer 1909, pp. 63-65; *TVNM* 9 (1914), pp. 252-254.

DEN HAAG 3: COLLEGIUM MUSICUM PERPETUUM 1725

Kossmann 1937, p. 356.

DEN HAAG 4: L'ORDRE DE SAINTE-CÉCILE ROYALE

Scheurleer 1909, pp. 92-99; [Davies 1996, pp. **].

ENKHUIZEN

Leden muziekcollege 1789: Harmen Degelink, Hendrik Klijnkens, Aris Kuyper, B. Degelink, Willem Deegmulder, Hendrik Zentter, Hendrik Dogger, Jan Grouw, Jacob Dekker, Jacob Verfaille, Jan Omdijk, Thomas Roos, Klaas Grouw, Anthony Verfaille, Oene Gorter.

1790: J.J. Tanto, Pieter Knoll Bz, H. Latour, B. van der Velden.

Balfoort 1938, p. 102; Vlam 1950; *Bouwstenen* 1 (1965), pp. 64-68.

LEEWARDEN: AUDI ET TACE

Collegium musicum «Audi et Tace» Leeuwarden. Verkoopcatalogus Utrecht: Joachimsthal, 1970c. 49 nrs., di alleen in hun totaliteit werden aangeboden [en aangekocht door de Koninklijke Bibliotheek in Brussel]. In de

inleiding van de catalogus is sprake van een catalogus van de oorspronkelijke (grotere) collectie door Jean des Communes. Het is niet duidelijk waar deze catalogus zich thans bevindt.

Vijf jaar aanwinsten 1969-1973. Tentoonstelling georganiseerd in de Koninklijke Bibliotheek Albert I van 18 januari tot 1 maart 1975 (Brussel 1985), nr. 128, pp. 244-249.

Zie literatuur Lexicon *sub voce* Jean des Communes, speciaal Sipkes 1948.

NIJMEGEN

Archief: Nijmegen, Gemeente-Archief, Archief Maendaghs Musicq College (25 stukken of omslagen net reglementen, notulen, rekestes, ledenlijsten, enz.).

Leden:[Johannes Stefanus?] van Dalen Senior; [Johan] van Dalen junior; gerlagh van Gendt (advocaat); Jan Francisc Hengst; E. Vos; J.A. Hengst; [Carel Willem?] Geer; Isaac Willem Halfman; [Gerrit] Haller; [Johann Adolf?] Quack; Meuleman; [Johan Leonard?] Smalbeen; Cornelis Muller; Wertmuller; Ringly; Rivecourt; Albert (Chirurgijn?); Esscher (¹*Enseigne*); P.F.J. Fister; [Wilhelmus Casparus?] Dietz; [Wilhelmus Casparus?] Boos; Engels; Heyligers; Westenberg.

ROTTERDAM 1715

Hutschenruyter 1919 (Naar Extract uit de Resolutien ende Dispositien van Burgemeesteren en Regeerders der Stad Rotterdam.); Swillens 1934, p. 203; Balfort 1938, p. 102.

ZWOLLE

Namen van de huurcontracten: 1783 G. van den Berg, Js. Busscher, As. Grijpmoed, Hermans Lans, 1803 A. van Lingen, As. Hoed, J. Hissink, As. Broekhuys.

Streng 1999, p. 67.

12.5 Informele muziekcolleges

AMSTERDAM CA. 1600: SWEELINCK

Kalff 1926a; Dekker 1971.

AMSTERDAM: ANNA ROEMERS

Kossmann 1923, pp. 135-143, 161-174, 216-224, 265-276. Later aparte druk als Anna Roemers Visscher, *Gedichten* (Ter aanvulling van de uitgave harer gedichten door Nicolaas Beets, medegedeeld en toegelicht door Fr. Kossmann; Den Haag 1925).

AMSTERDAM CA. 1660: PIETER MEYER

Rasch 1990, pp. 43-45.

---

¹. *Enseigne* = Vaandeldrager.

DEN HAAG CA. 1725: VAN WASSENAER / BENTINCK

Dunning 1981, p. 17; Rasch 1993, pp. 25-27.

LEIDEN

Brosterhuisen aan Huygens, 6 januari 1630 (ed. Worp, dl. 1, nr. 483, p. 273).

ROTTERDAM 1680-1687: ROND JAN BROUWER

Leden: Jan Brouwer, Van der Heyden, Pieter Vink (chirurgijn, overleden 8.6.1687), Mr. van Dam (misschien Willem van Dam, organist van de Remonstrantse Kerk, anders Johan van Dam, schoolmeester), Johannes de Melander (schoolmeester), Wiltschut, Joannes Visse, Havelaer, Van Schie, Starreman.

Zijlmans 1999 (Over het muziekcollege rond Jan Brouwer pp. 43-58.).
